

Strategic Studies Center,

National Defence Studies Institute

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

สถานการณ์ทางความมั่นคงที่สำคัญ

- สถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศ
- สถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศ

บทความพิเศษ

- เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study)

การปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

- กิจกรรมการประชุม/สัมมนา/Workshop
- กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในประเทศ
- กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ
- กิจกรรมอื่น ๆ

บทนำ

จากการเปลี่ยนแปลงของโลกที่ได้ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้พลวัตของภัยคุกคามทั้งตามแบบ (Traditional Threats : TTs) และภัยคุกคามไม่ตามแบบ (Non-Traditional Threats : NT Ts) มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อาทิ การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ภัยคุกคามด้านระบอบาติวิทยา ภัยคุกคามด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนถึงภัยพิบัติธรรมชาติ โดยภัยคุกคามเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในทุกด้านทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการพลังงานและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศยังได้เชื่อมโยงโลกไว้ด้วยกันทั้งหมด ทำให้ช่องว่างของขอบเขตรัฐถูกหลอมจนยากที่จะแยกแยะแดนได้ชัดเจน เรื่องภายในประเทศหนึ่งกลายเป็นผลกระทบต่อประเทศอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ปรากฏการณ์หรือปัญหาในที่ต่าง ๆ จึงไม่เป็นเพียงเรื่องเฉพาะภายในประเทศหนึ่งอีกต่อไป แต่กลายเป็นประเด็นร่วมกันของทั้งโลกด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยจึงมีอาจหลีกเลี่ยงหนีไปจากความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในโลกไปได้ จึงต้องมีการปรับตัวให้พร้อมเผชิญหน้ากับความท้าทายรูปแบบใหม่ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อพลังอำนาจของชาติและความมั่นคงของประเทศ

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศศย.สปท.) เป็นหน่วยงานทางวิชาการของสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย ที่มีภารกิจหลักในการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูล ประเมิน จัดทำและเผยแพร่ข้อมูลทางยุทธศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและการป้องกันประเทศ เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนให้รับทราบ อันจะเป็นประโยชน์ต่อกองทัพและประเทศชาติโดยรวม ในการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่าง ๆ ให้พร้อมรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบได้

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ประกอบด้วยหน่วยขึ้นตรงระดับกอง แบ่งเป็น 4 หน่วย คือ กองสนับสนุน กองแผนและโครงการ กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์ และความมั่นคง กองภูมิภาคศึกษา ทำหน้าที่ในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน ดำเนินการ และกำกับดูแลงานด้านการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ สถานการณ์ความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีพลังงานและสิ่งแวดล้อมภายในประเทศและต่างประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก รวมทั้งการจัดประชุม การรวบรวมข้อมูล และจัดทำเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับผู้บังคับบัญชา หน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ ตลอดถึงการผลิตบุคลากรด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทั้งปวงให้กับข้าราชการในกระทรวงกลาโหมและพลเรือน โดยมีผลผลิตสำคัญที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ 6 ประเภท แบ่งออกเป็นงานวิจัย (Research) เอกสารทางวิชาการ (Working Paper) เอกสารประเมินยุทธศาสตร์ (Strategic Review) เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC Focus) รวมทั้งเอกสารวิเคราะห์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงอาเซียน (SSC ASEAN Focus)

สำหรับ จุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมสถานการณ์ทางความมั่นคงต่าง ๆ รวมทั้งบทวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นทิศทางความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อความมั่นคงของชาติ อันจะเป็นประโยชน์สำหรับการติดตามและประเมินผลสถานการณ์ความมั่นคงต่อไป

สุดท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทุกท่านที่ติดตามผลงานของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ซึ่งคณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จุลสารฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ และหากมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ท่านสามารถเสนอแนะมาได้ที่ อีเมลล์ admin_info@ssc.thailand.org หรือ www.sscthailand.org

กองบรรณาธิการ

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data
จุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (Strategic Studies Center Journal)
พิมพ์ครั้งที่ 1 – กรุงเทพฯ จำนวน 400 เล่ม ISBN 0858-8751
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2559
24 หน้า

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ. การพิมพ์ พ.ศ.2537
© ลิขสิทธิ์ภาษาไทยเป็นของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

จัดพิมพ์โดย
กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0 2275 5715 เว็บไซต์ www.sscthailand.org

ผู้อำนวยการ : พล.ต. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญรัตน์
รองผู้อำนวยการ : พ.อ. กิตติ คงสมบัติ
: พ.อ. อรรถเดช ประทีปอุษานนท์
กองอำนาจการ : พ.อ. นิรุจ ดวงปัญญา
: พ.อ.หญิง อารยา จุลานนท์
: น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ
: พ.อ. สุทัศน์ ครำในเมือง
: พ.ต.หญิง เฉลียว เหมหงษ์
: ร.ท.หญิง นันทิยา ทองคณารักษ์ ร.น.
: จ.อ. สามภพ ศรีอักษร
: น.ส. มนวดี ตั้งตรงฤทัย
: น.ส. หัสยา ไทยานนท์
: น.ส. ธาราทิพย์ กัลยาณมิตร
: น.ส. กรรณิการ์ มหาสารกุล
ศิลปกรรม : จ.ท. ชาญชัย วังวงศ์
: น.ส. ชุตินธร พรวุฒิกุล
: นางกัญฉนิพร มหาวารกุล

ส่วนที่ 1	หน้า
สถานการณ์ทางความมั่นคงที่สำคัญ (ก.ค. - ก.ย.60)	
สถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศ	
1. การตั้งคณะกรรมการปฏิรูปตำรวจ	4
2. คณะรัฐมนตรีเห็นชอบโครงการความร่วมมือด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางรถไฟไทย - จีน	4
3. งานประชุมเอเชียไป๋อ่าว (Boao Forum for Asia) เวทีกรุงเทพฯ	5
4. การแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ 11 ด้าน	5
5. การประชุมผู้นำกลุ่มประเทศ BRICS ณ เมืองเซี่ยเหมิน มณฑลฟูเจี้ยน สาธารณรัฐประชาชนจีน	6
6. รมว.กลาโหม เดินทางเยือนสหราชอาณาจักรเพื่อกระชับความสัมพันธ์	6
สถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศ	
1. พิธีสาบานตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีคนที่ 14 ของอินเดีย	7
2. กองทัพเรือจีน และรัสเซีย ทำการซ้อมรบประจำปี	7
3. อิหร่านเปิดตัวซีปนาวูซ Simorgh	8
4. พิธีสวนสนาม เนื่องในวาระครบรอบ 90 ปี ของการก่อตั้งกองทัพปลดแอกประชาชนจีน	8
5. สหรัฐฯ ทดสอบซีปนาวูซ ข้ามทวีป ICBM	9
6. คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ลงมติเป็นเอกฉันท์คว่ำบาตรเกาหลีเหนือ	9
7. การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน - จีน ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์	10
8. เกิดเหตุก่อการร้ายในสเปน	10
9. สหรัฐฯ และเกาหลีใต้ ปฏิบัติการซ้อมรบประจำปี “ผู้พิทักษ์เสรีภาพุลจี” (Ulchi Freedom Guardian - UFG)	11
10. เกิดเหตุความรุนแรงในรัฐยะไข่	11
11. เกาหลีเหนือทดสอบอาวุธครั้งใหม่	12
12. พิธีสาบานตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีสิงคโปร์	12
ส่วนที่ 2 บทความพิเศษ : เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study)	
บทบาทของกองทัพไทยในการสนับสนุนนโยบายรัฐบาล : กรณีศึกษาการแก้ปัญหาข้าวและชาวนาอย่างยั่งยืน	14
ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (ก.ค. - ก.ย.60)	
1. กิจกรรมการประชุม/สัมมนา/Workshop	
- ศศย.สปท.จัดการการประชุมสนทนาปัญหายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 3/60 ในเรื่อง “การนำเสนอยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถกำลังทางบกกำลังทางเรือ และกำลังทางอากาศ” โดยมี พล.อ. อรรถเดช ประทีปอุษานนท์ รอง ผอ.ศศย.สปท.(2) เป็นประธาน ณ ห้องประชุม ศศย.สปท.	19
- ศศย.สปท. จัดการประชุมสัมมนาทางวิชาการนานาชาติ เชื่อมอาเซียนเชื่อมโลก : ในโอกาส 50 ปีอาเซียน The International Seminar 2017 “ASEAN and the World @ 50 th Anniversary of ASEAN and Beyond” ณ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์กองทัพไทยเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา (ศศย.ทท.) บางแสน จ.ชลบุรี โดยมี พล.อ. สุภกิจ นุตสถิตย์ รอง ผบ.ทสส. เป็นประธาน	19
- ศศย.สปท. จัดการประชุมทางวิชาการ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 2/2560 ในหัวข้อ “การเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงของกองทัพไทยกับประเทศมหาอำนาจในทศวรรษหน้า” โดยมี พล.ท. เจิตวุธ คราประยูร รอง ผบ.สปท. เป็นประธาน ณ โรงแรมทาวน์อินทาวน์ กรุงเทพฯ	20
2. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในประเทศ	
- พล.ต. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์ ผอ.ศศย.สปท. พร้อมด้วยผู้แทนจากสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (DTI) ร่วมหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กับผู้แทนจากประเทศบรูไน ณ ห้องประชุม ศศย.สปท.	20
3. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ	
- The Indonesia Defence University (IDU) จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ NADI ในหัวข้อ “Defence Diplomacy as a Way of Strengthening The Respect of National Sovereignty” โดยมี พล.อ. อรรถเดช ประทีปอุษานนท์ รอง ผอ.ศศย.สปท.(2) เข้าร่วม และมีผู้แทนสถาบันด้านความมั่นคงจากประเทศสมาชิก NADI เข้าร่วมทั้งสิ้น 10 ประเทศ ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย สปป.ลาว มาเลเซีย เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม ซึ่งจัดขึ้น ณ โรงแรม Oranje, Surabaya-Indonesia	20
- Lt.Gen. Dato’ Suhaimi bin Mohd Zuki, Chief Executive of MIDAS เป็นประธานเปิดการประชุมทางวิชาการ “Track II : NADI, Kuala Lumpur 2017” ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย โดยมี พล.อ.ประทีป ปิยะโกวิท ผอ.ภคต.ศศย.สปท. เป็นผู้แทนจาก ศศย.สปท. เข้าร่วมการประชุมฯ ตามคำเชิญของ Malaysian Institute of Defence and Security (MIDAS)	21
4. กิจกรรมอื่น ๆ	
- พล.ต. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์ ผอ.ศศย.สปท. พร้อมด้วยกำลังพล ศศย.สปท. ร่วมกันทำความสะอาด ในกิจกรรมตามโครงการ 1 หน่วย 1 วัด 1 โรงเรียน 1 ชุมชน ณ วัดพรหมวงคาราม ดินแดง กรุงเทพฯ	21
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดให้มีการสาธิต แนะนำวิธีการใช้อุปกรณ์ (ถังดับเพลิง) ให้กับกำลังพลในลำดับพลเรือนเมื่อเกิดสถานการณ์เพลิงไหม้	21
- พล.ต. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์ ผอ.ศศย.สปท. พร้อมด้วยกำลังพล ศศย.สปท. ร่วมพิธีตักบาตรเพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นพระราชกุศล แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และทั้งบรรยาภรณ์ ณ อาคารพฤษชาติพระทรงชัย สปท. (แหล่งชุมนุมฯ)	22
- พล.อ. กิตติ คงสมบัติ รอง ผอ.ศศย.สปท.(1) เป็นผู้แทน ศศย.สปท. ร่วมงานแถลงผลการวิจัย นักศึกษา สจว.สพฐ. รุ่น 4 ในหัวข้อเรื่อง “การปฏิรูปการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชาติ” หลักสูตร จิตวิทยาความมั่นคง สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สจว.สพฐ.4) ณ อาคารพฤษชาติพระทรงชัย สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ	22
- ศศย.สปท. จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 65 พรรษา จัดลงนามถวายพระพรชัยฯ โดยมี พล.ต. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์ ผอ.ศศย.สปท. พร้อมด้วยกำลังพล ศศย.สปท. ร่วมทำกิจกรรมโดยพร้อมเพรียงกัน ณ ห้องพิธี ศศย.สปท.	22
- พล.ต. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์ ผอ.ศศย.สปท. พร้อมด้วยผู้แทนกำลังพล ศศย.ฯ ร่วมกิจกรรมถวายเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 12 สิงหาคม 2560 ณ กองบัญชาการกองทัพไทย แจ้งวัฒนะ กทม.	23
- พล.ต. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์ ผอ.ศศย.สปท. พร้อมด้วย รอง ผอ.ศศย.สปท.(1), (2) ผอ.กองต่าง ๆ และผู้แทนถือพวงมาลาของหน่วย ร่วมงานพิธีวันคล้ายวันสถาปนา สปท. ครบรอบปีที่ 27	23

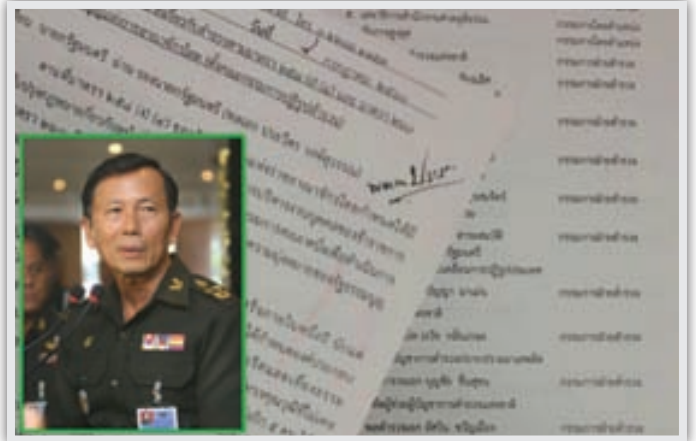
ส่วนที่ 1

สถานการณ์ความมั่นคงที่สำคัญ (ก.ค. - ก.ย.60)

สถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศ

1. การตั้งคณะกรรมการปฏิรูปตำรวจ

เมื่อ 4 ก.ค.60 คณะรัฐมนตรีผ่านความเห็นชอบการตั้งคณะกรรมการปฏิรูปตำรวจ โดยแต่งตั้งให้ พล.อ.บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ อดีตผู้บัญชาการทหารสูงสุด (ผบ.ทสส.) ปัจจุบันเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เป็นประธานฯ มีข้าราชการตามตำแหน่ง 5 ราย มีกรรมการอีก 30 ราย แบ่งเป็นตำรวจ 15 ราย และไม่ใช่ตำรวจ 15 ราย รวมเป็น 36 ราย ตามรัฐธรรมนูญปี 2560 และสามารถแต่งตั้งเพิ่มเติมได้ หรือปรับเปลี่ยนได้ถ้ามีการเปลี่ยนแปลง โดยตามเอกสารสำนักกรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เรื่องการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับตำรวจตามรัฐธรรมนูญปี 2560 (ตั้งคณะกรรมการปฏิรูปตำรวจ) ถึง พล.อ.ประยุทธ์ ในฐานะนายกรัฐมนตรี และ พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี ฝ่ายความมั่นคง และ รมว.กลาโหม ระบุว่า ตามรัฐธรรมนูญปี 2560 กำหนดให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่ อำนาจภารกิจ และการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจ และให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่งเพื่อดำเนินการ โดยต้องทำให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ (ครบวันที่ 6 เม.ย. 2561) ซึ่งในลำดับต่อไปจะมีคณะอนุกรรมการ

ที่จัดตั้งขึ้นในด้านต่าง ๆ เพื่อพิจารณากำหนดภารกิจของตำรวจ 11 ด้าน ดังนี้ 1) ภารกิจตรวจคนเข้าเมือง 2) ด้านจราจร 3) ตำรวจท่องเที่ยว 4) ตำรวจทางหลวง 5) ตำรวจรถไฟ 6) ตำรวจน้ำ 7) ตำรวจป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ 8) ภารกิจคุ้มครองผู้บริโภคด้านอาหารและยา 9) ภารกิจด้านละเมิดลิขสิทธิ์ 10) ภารกิจความผิดด้านเทคโนโลยี และสารสนเทศ และ 11) ภารกิจความผิดด้านเศรษฐกิจ

2. คณะรัฐมนตรีเห็นชอบโครงการความร่วมมือด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางรถไฟไทย - จีน

เมื่อ 11 ก.ค.60 คณะรัฐมนตรี (ครม.) มีมติเห็นชอบโครงการความร่วมมือด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางรถไฟไทย - จีน ระยะที่ 1 เส้นทางกรุงเทพฯ - นครราชสีมา ระยะทาง 252.3 กิโลเมตร งบประมาณลงทุน 179,413 ล้านบาท ซึ่งไทยจะเป็นผู้ลงทุนทั้งหมด นอกจากนี้ที่ประชุม ครม. สั่งให้เพิ่มเติม

ใน 2 ประเด็น ได้แก่ การจัดทำแผนถ่ายทอดเทคโนโลยี ซึ่งกระทรวงคมนาคมได้หารือกับฝ่ายจีนแล้วว่าจะต้องมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ คือ ตั้งแต่การผลิตบุคลากรระดับมหาวิทยาลัยเพื่อป้อนให้อุตสาหกรรมระบอบรางทั้งหมด รวมถึงตั้งคณะกรรมการกลางบริหารเพื่อโครงการ เพราะการพัฒนารถไฟความเร็วสูงต้องพัฒนาพื้นที่รอบสถานีและเมืองด้วย โดยตลอดเส้นทางจะมีทั้งหมด 6 สถานี ได้แก่ สถานีกลางบางซื่อ สถานีดอนเมือง สถานีอยุธยา สถานีสระบุรี สถานีปากช่อง และสถานีนครราชสีมา ส่วนอัตราค่าโดยสารครวอยู่ที่ 80 บาท บวกเพิ่มกิโลเมตรละ 1.8 บาท เบื้องต้นอัตราค่าโดยสารสถานีกลางบางซื่อไปสถานีอยุธยาอยู่ที่ 195 บาท สถานีสระบุรีอยู่ที่ 278 บาท สถานีปากช่องอยู่ที่ 393 บาท และสถานีนครราชสีมา 535 บาท ซึ่งกระทรวงคมนาคมต้องพิจารณาอีกครั้งเพื่อให้ไม่ถูกหรือแพงเกินไป

3. งานประชุมเอเชียโป๋อ่าว (Boao Forum for Asia) เวิร์กช็อป

เมื่อ 11 ก.ค.60 นายดอน ปรมดีวินัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ร่วมงานประชุมเอเชียโป๋อ่าว (Boao Forum for Asia) เวิร์กช็อป ณ โรงแรม แชนกรีล่า กรุงเทพฯ ในหัวข้อ “ความร่วมมือระดับภูมิภาคเอเชีย : ความท้าทายใหม่และแนวคิดใหม่” ซึ่งจัดขึ้นเพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในการผนึกกำลัง และการพัฒนาร่วมกันระหว่างประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชีย โดยครั้งนี้ได้จัดขึ้นเป็นครั้งแรกในกรุงเทพฯ โดยภายในงานได้รับเกียรติจากผู้นำในระดับรัฐบาล และผู้ที่เคยมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการเจรจาเศรษฐกิจการค้าในระดับภูมิภาคเอเชียและนักเจรจาในระดับชั้นนำของโลก จากประเทศจีน เกาหลี กัมพูชา อินโดนีเซีย และมาเลเซีย โดยประเทศไทยมีบุคคลสำคัญร่วมงานประชุม อาทิ ดร. ศุภชัย พานิชภักดิ์ อดีตรองนายกรัฐมนตรี ผู้อำนวยการใหญ่องค์การการค้าโลก (WTO) และเลขาธิการการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและ

การพัฒนา หรือ อังก์ถัด (UNCTAD) ศ. ดร. สุรเกียรติ์ เสถียรไทย อดีตรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งประธานคณะมนตรีเพื่อสันติภาพและความปรองดองแห่งเอเชีย (APRC) และกรรมการการประชุมเอเชียโป๋อ่าว, คุณเจน นำชัยศิริ ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และ ดร. คณิศ แสงสุพรรณ เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ทั้งนี้เหล่าผู้นำด้านเศรษฐกิจร่วมกันแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาเอเชีย โดยแบ่งการประชุมเป็น 3 ประเด็นสำคัญคือ (1) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชีย : เส้นทางข้างหน้า (2) เชื่อมเอเชีย ด้วยโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน และซัพพลายเชน และ (3) เขตการค้าเสรีอาเซียน - จีน : ความร่วมมือทางการค้า การลงทุน และการเงิน

4. การแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ 11 ด้าน

เมื่อวันที่ 15 ส.ค.60 ราชกิจจานุเบกษา ได้เผยแพร่ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่างๆ ดังนี้ 1.ด้านการเมือง มีนายเอนก เหล่าธรรมทัศน์ เป็นประธานกรรมการ 2.ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มีนายเกษรา บุญราช เป็นประธานกรรมการ 3.ด้านกฎหมาย มีนายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ เป็นประธานกรรมการ 4.ด้านกระบวนการยุติธรรม มีนายอัษฎพร จารุจินดา เป็นประธานกรรมการ 5.ด้านเศรษฐกิจ มีนายประสาน ไตรรัตน์วรกุล เป็นประธานกรรมการ 6.ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีนายรอยล จิตรดอน เป็นประธานกรรมการ 7.ด้านสาธารณสุข มีนาย เสรี ตู้อินดา เป็นประธานกรรมการ 8.ด้านสื่อสารมวลชน มีนายจิรัชย์ มูลทองโร่ย เป็นประธานกรรมการ 9.ด้านสังคม มีนายปีติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา เป็นประธานกรรมการ 10.ด้านพลังงาน มีนายพรชัย รุจิประภา เป็นประธานกรรมการ 11.ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีนายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ เป็นประธานกรรมการ

5. การประชุมผู้นำกลุ่มประเทศ BRICS ณ เมืองเซี่ยเหมิน มณฑลฟูเจี้ยน สาธารณรัฐประชาชนจีน

เมื่อ 5 ก.ย.60 พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เข้าร่วมประชุมผู้นำกลุ่มประเทศ BRICS กับประเทศตลาดเกิดใหม่ และประเทศกำลังพัฒนา ณ เมืองเซี่ยเหมิน มณฑลฟูเจี้ยน สาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่าง วันที่ 4 - 5 ก.ย.60 โดยการประชุมในครั้งนี้ให้ความสำคัญกับ 5 ประเทศ รวมถึง ไทย

ซึ่งการที่จีนเชิญไทยเข้าร่วม แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างไทยและจีน และการให้ความสำคัญกับไทยในฐานะตลาดเกิดใหม่ และศักยภาพในการเชื่อมโยง โดยในที่ประชุมฯ ไทยได้เสนอประเด็นสำคัญที่ สร้างความเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา โดยใช้จุดแข็งที่แต่ละประเทศมี มาส่งเสริมกันใน 4 ประเด็น คือ การเติบโตไปพร้อมกันกับประเทศเพื่อนบ้านในแนวทาง ประเทศไทยบวกหนึ่ง สร้างความเข้มแข็งจากภายใน ซึ่งไทยได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ 9 มาปฏิบัติ ควบคู่กับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 หัวใจสำคัญคือการเชื่อมโยงทางดิจิทัลและความร่วมมือด้านการพัฒนาต่างๆ ซึ่งไทยพร้อมจะร่วมมือกับทุกประเทศ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนโดยคำนึงถึงการพัฒนาประเทศควบคู่ไปกับการปกป้องสิ่งแวดล้อม

6. รมว.กลาโหม เดินทางเยือนสหราชอาณาจักรเพื่อกระชับความสัมพันธ์

เมื่อ 12 - 15 ก.ย.60 พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคงและรมว.กลาโหม พร้อมคณะ เดินทางเยือนสหราชอาณาจักร เพื่อกระชับความสัมพันธ์ และขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างสองประเทศ โดยเซอร์ ไมเคิล ฟอร์ดลอน รมว.กลาโหมสหราชอาณาจักร ได้ให้เกียรติต้อนรับ โดยทั้งสองฝ่ายได้หารือถึงความสัมพันธ์และการขยายความร่วมมือด้านการทหารและการป้องกันประเทศร่วมกัน โดยเฉพาะด้านการฝึก การศึกษา การแลกเปลี่ยนข่าวกรอง การปรับปรุงบันทึกความเข้าใจด้วยความร่วมมือด้านการส่ง

กำลังบำรุง การปฏิบัติการเพื่อรักษาสันติภาพ และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดย รมว.กลาโหม สหราชอาณาจักร ได้กล่าวชื่นชมไทย ที่จัดกำลังเข้าร่วมรักษาสันติภาพภายใต้กรอบสหประชาชาติ ที่สาธารณรัฐเซาท์ซูดาน และขอบคุณที่สนับสนุนให้มีการฝึกผสมร่วมกันระหว่างกองทัพทั้งสองประเทศ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ร่วมกัน ภายใต้รหัสการฝึก Panther Gold ซึ่งจะจัดขึ้นเป็นครั้งแรก ระหว่าง 30 ต.ค.60 ถึง 1 ธ.ค. 60 ณ จังหวัดกาญจนบุรี พร้อมทั้งยินดีให้ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่เป็นประโยชน์กับทั้งสองประเทศ.

สถานการณ์ ความมั่นคงระหว่างประเทศ

1. พิธีสาบานตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีคนที่ 14 ของอินเดีย

เมื่อ 25 ก.ค.60 นายราม นาถ โกวินท์ ทำพิธีสาบานตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีคนที่ 14 ของอินเดีย ณ อาคารรัฐสภา ในกรุงนิวเดลี โดยมีนายจักคิช ซิงห์ คีร์ทฮาร์ ประธานศาลสูงสุดเป็นผู้ดำเนินพิธี นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีเรนเรนทรา โมดี รองประธานาธิบดีฮามิต อันซารี คณะรัฐมนตรี มุขมนตรีจากรัฐต่าง ๆ อดีตประธานาธิบดีประติภา ปาติล อดีตนายกรัฐมนตรیمانโมฮัน ซิงห์ และเอช.ดี. เดวี โกว์ดา รวมถึงบรรดาผู้นำจากพรรคฝ่ายค้าน อาทิ นางโซเนีย คานธี ประธานพรรคคองเกรส เข้าร่วมในพิธีสาบานตนรับตำแหน่งประธานาธิบดี โดยนายราม นาถ โกวินท์ เป็นผู้สมัครที่พรรคร่วมรัฐบาลซึ่งนำโดยพรรค BJP ของนายโมดีให้การสนับสนุน ซึ่งได้รับชัยชนะด้วยเสียง 2,930 เสียง ซึ่งคำนวณแล้วเท่ากับ 702,044 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 65.6 ของคะแนนเสียงของคณะผู้เลือกตั้ง

(Electoral College) ทั้งหมด ส่วนนางมีรา กุมาร ซึ่งเป็นผู้สมัครที่พรรคร่วมฝ่ายค้านให้การสนับสนุน ได้รับคะแนนเสียง 1,844 เสียง คำนวณแล้วเท่ากับ 367,314 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 34.35

นายราม นาถ โกวินท์ ประธานาธิบดีคนใหม่ของอินเดีย

2. กองทัพเรือจีน และรัสเซีย ทำการซ้อมรบประจำปี

เมื่อ 25 - 27 ก.ค.60 กองทัพเรือจีน และรัสเซีย ทำการซ้อมรบประจำปี ซึ่งจัดขึ้นมาต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2012 แต่ปีนี้เป็นครั้งแรกที่ ทั้งสองประเทศได้ย้ายการซ้อมรบมาบริเวณทะเลบอลติก การซ้อมรบร่วมจะมีขึ้น เพื่อฝึกต่อต้านเรือรบ เรือดำน้ำ และปฏิบัติการกักกัน โดยฝ่ายรัสเซียจะนำกองเรือทะเลบอลติกที่ประจำการอยู่ที่เมืองท่าบอลทิสค์เข้าร่วม ซึ่งประกอบด้วยเรือคอร์เวตใหม่ 2 ลำ รวมทั้งเรือรบอื่น ๆ และเครื่องบินทหารด้วย ฝ่ายจีนส่งเรือพิฆาตเหอเฟย เป็นเรือชนิด 052D ลำใหม่ที่เพิ่งเข้าประจำการได้ไม่ถึง 2 ปี โดยเป็นเรือที่ติดตั้งอาวุธชนิดต่าง ๆ อย่างเต็มอัตรา ทั้งซีปนาจรวดร้อน จรวดต่อสู้อากาศยาน และตอร์ปิโด ทั้งนี้ การซ้อมรบประจำปีร่วมกันระหว่างจีน และรัสเซีย ทำให้องค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือหรือนาโตต้องจับตามองอย่างใกล้ชิด เนื่องจากนาโตอยู่ระหว่างเสริมกำลังทหารในโปแลนด์ และกลุ่มประเทศติดทะเลบอลติกอย่างเอสโตเนีย ลัตเวีย และลิทัวเนีย เพื่อตอบโต้พฤติกรรมข่มขู่ทางทหารของรัสเซียในภูมิภาคดังกล่าว รวมทั้งการที่รัสเซียเข้าแทรกแซงการสู้รบในยูเครนตะวันออก

3. อิหร่านเปิดตัวขีปนาวุธ Simorgh

เมื่อ 27 ก.ค.60 อิหร่านประกาศความสำเร็จในการเปิดตัวขีปนาวุธ ซิโมอร์ก Simorgh ที่ผลิตขึ้นเองในประเทศ โดยมีภารกิจคือการนำดาวเทียมของอิหร่านขึ้นสู่วงโคจรอวกาศ การเปิดตัวในครั้งนี้จัดขึ้นที่สถานีอวกาศอิมามโคมัยนี โดยจรวด ซิโมอร์กตั้งชื่อตามนกในตำนานของชาวอิหร่าน ที่สามารถบรรทุกดาวเทียมที่มีน้ำหนัก 250 กิโลกรัม ขึ้นไป และมีวิถีโคจรถึง 500 กิโลเมตรเหนือผิวโลก โดยมี สถานีอวกาศอิมามโคมัยนี รับผิดชอบ

การดำเนินงานทั้งหมด การปล่อยจรวดครั้งนี้สร้างความวิตกต่อบรรดาประเทศศัตรู เนื่องจากเทคโนโลยีเดียวกันนี้อาจถูกนำไปใช้เพื่อผลิตขีปนาวุธพิสัยไกล ซิโมอร์ก เป็นจรวดแบบ 2 ท่อน ถูกเผยแพร่ออกครั้งแรกเมื่อปี 2553 มีขนาดใหญ่กว่ารุ่นแรก ที่รู้จักกันในชื่อ ซาฟิร หรือ เอกอัครราชทูต ที่อิหร่านใช้ในการปล่อยดาวเทียมหลายครั้งก่อนหน้านี้

4. พิธีสวนสนาม เนื่องในวาระครบรอบ 90 ปี ของการก่อตั้งกองทัพปลดแอกประชาชนจีน

เมื่อ 30 ก.ค.60 ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง กล่าวปราศรัยในพิธีรวมพลสวนสนามครั้งใหญ่ เนื่องในวาระครบรอบ 90 ปีของการก่อตั้งกองทัพปลดแอกประชาชนจีน โดยเน้นย้ำถึงความจำเป็นที่กองทัพแดนมังกรจะต้องพลิกเปลี่ยนไปเป็นกองทัพชั้นนำระดับโลก ซึ่งมีศักยภาพที่จะ “ยังความพ่ายแพ้ให้แก่พวกศัตรูผู้รุกรานทั้งหลายทั้งปวง” และเชื้อสัจจะรักภักดีต่อพรรคคอมมิวนิสต์จีนที่เป็นผู้ปกครองประเทศอยู่ในเวลานี้ กองทัพได้รับการจัดอันดับว่ามีขนาดใหญ่โตที่สุดในโลก โดยที่เวลานี้กำลังอยู่ในกระบวนการปรับปรุงก้าวสู่ความทันสมัยอย่างใหญ่โตมหึมา

ซึ่งมีทั้งการลงทุนในด้านเทคโนโลยี และยุทโธปกรณ์ใหม่ๆ อย่างเช่นเครื่องบินขับไล่เทคโนโลยีกำบังตัว และเรือบรรทุกเครื่องบิน ขณะเดียวกันก็ลดกำลังพลให้น้อยลงและเพิ่มประสิทธิภาพ พิธีสวนสนามในครั้งนี้จัดกำลังพลเข้าร่วมประมาณ 12,000 คน เครื่องบิน และอาวุธยุทโธปกรณ์ต่างๆ ทางภาคพื้นดินราว 700 ชิ้น เข้าร่วมแสดงแสนยานุภาพ ซึ่งจัดขึ้นที่ค่ายฝึกจูรื่อเหอ อันไกลโพ้นในเขตปกครองตนเองมองโกเลียใน ทางภาคเหนือของประเทศ

5. สหรัฐฯ ทดสอบขีปนาวุธข้ามทวีป ICBM

เมื่อ 2 ส.ค.60 กองทัพอากาศสหรัฐฯ ออกแถลงการณ์ทดสอบ ICBM หรือ ขีปนาวุธข้ามทวีป มินิทแมน 3 ขีปนาวุธข้ามทวีปไม่ติดหัวรบ จากฐานทัพอากาศ Vandenberg ในรัฐแคลิฟอร์เนีย ซึ่งการปล่อยขีปนาวุธดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และความแม่นยำของระบบอาวุธ การทดสอบขีปนาวุธข้ามทวีปในครั้งนี้ เกิดขึ้นเพียงไม่กี่วันหลังจากที่เกาหลีเหนือประสบความสำเร็จในการยิงขีปนาวุธข้ามทวีป ซึ่งโดยปกติแล้วกองทัพอากาศสหรัฐฯ มักจะออกกำหนดการทดสอบขีปนาวุธล่วงหน้าหลายสัปดาห์หรือหลายเดือน แต่การที่กองทัพอากาศเลือกทดสอบอย่างเร่งด่วนในช่วงนี้ แสดงให้เห็นชัดเจนว่า สหรัฐฯ ต้องการ

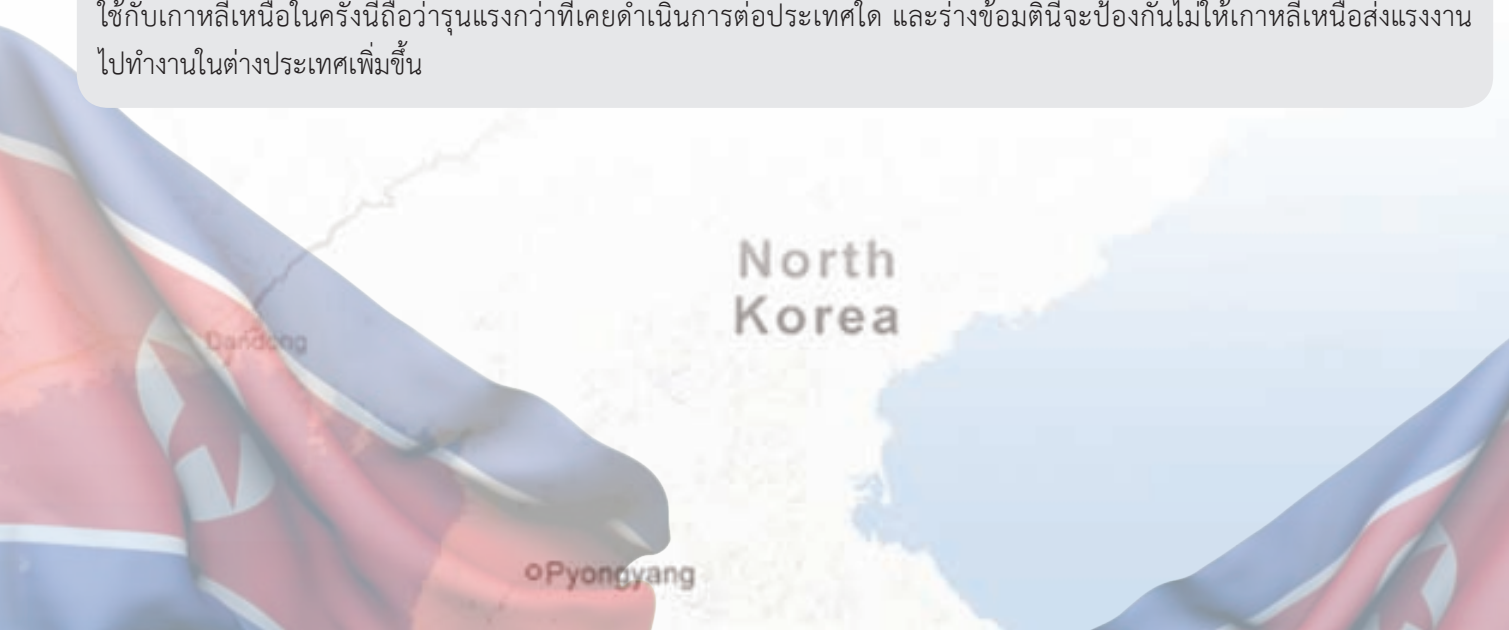
ตอบโต้เกาหลีเหนือที่ทดสอบขีปนาวุธข้ามทวีปในเดือน ก.ค.60 โดยเกาหลีเหนือประกาศความสำเร็จในการทดสอบขีปนาวุธข้ามทวีปไปแล้ว 2 ลูก ซึ่งขีปนาวุธลูกล่าสุดได้รับการยืนยันแล้วว่า มีพิสัยการยิงที่ไกลพอที่จะโจมตีได้ถึงแผ่นดินใหญ่ของสหรัฐฯ

6. คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ลงมติเป็นเอกฉันท์คว่ำบาตรเกาหลีเหนือ

เมื่อ 6 ส.ค.60 คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ลงมติเป็นเอกฉันท์สนับสนุนร่างข้อมติที่สหรัฐฯ เสนอให้เพิ่มมาตรการคว่ำบาตรเกาหลีเหนือเพื่อลงโทษที่เกาหลีเหนือทดสอบขีปนาวุธข้ามทวีปเมื่อ ก.ค.60 ร่างมติดังกล่าวมุ่งตัดลดรายได้จากการส่งออกของเกาหลีเหนือที่มีมูลค่าปีละประมาณ 3,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลง 1 ใน 3 ด้วยการห้ามเกาหลีเหนือส่งออกถ่านหิน เหล็ก สินแร่เหล็ก ตะกั่ว สินแร่ตะกั่ว และอาหารทะเล โดยนางนิกกี เฮลีย์ (Nikki Haley) ทูตสหรัฐฯ ประจำสหประชาชาติเปิดเผยว่า ระดับการคว่ำบาตรที่ UNSC

ใช้กับเกาหลีเหนือในครั้งนี้ถือว่ารุนแรงกว่าที่เคยดำเนินการต่อประเทศใด และร่างข้อมตินี้จะป้องกันไม่ให้เกาหลีเหนือส่งแรงงานไปทำงานในต่างประเทศเพิ่มขึ้น

7. การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน - จีน ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

เมื่อ 6 ส.ค.60 นายดอน ปรมัตถ์วินัย รัฐมนตรีต่างประเทศ เข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน - จีน ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ โดยรัฐมนตรีต่างประเทศของอาเซียนและจีน เห็นพ้องกันในเรื่องกรอบโครงการสำหรับการเจรจาเพื่อจัดทำ แนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct on South China Sea - CoC) ถือเป็นความเคลื่อนไหวที่เป็นความก้าวหน้า กรอบ สำหรับการเจรจານี้ มุ่งหมายที่จะใช้ผลักดันความคืบหน้าของ การปฏิบัติตามเอกสารที่เรียกว่า ปฏิญญาว่าด้วยแนวปฏิบัติของ ภาควิทยุทธศาสตร์ในทะเลจีนใต้ (Declaration on the conduct of Parties in the South China Sea - DoC) ซึ่งตกลงกันได้ตั้งแต่ปี 2002 ทว่าส่วนใหญ่แล้วถูกละเลยเพิกเฉยจากรัฐที่อ้างกรรมสิทธิ์ ในทะเลจีนใต้ทั้งหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจีน ซึ่งได้ถมทะเลสร้าง เกาะเทียมขึ้นอย่างน้อย 7 แห่งแล้วในบริเวณน่านน้ำที่ยังพิพาท ช่วงชิงกับผู้อ้างกรรมสิทธิ์รายอื่น ๆ โดยที่ในจำนวนนี้ 3 แห่ง จีน ยังได้ก่อสร้างทางขึ้นลงของเครื่องบิน, ติดตั้งจรวดขีปนาวุธจากภาค พื้นสู่อากาศ และระบบเรดาร์

8. เกิดเหตุก่อการร้ายในสเปน

เมื่อ 18 ส.ค.60 เกิดเหตุคนร้ายขับรถพุ่งชนฝูงชน ในย่านลาส รัมบลาส ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของเมือง บาร์เซโลนา เมืองใหญ่สุดอันดับ 2 ของสเปน โดยคนร้ายขับรถพุ่งชนฝูงชนในย่านถนนคนเดิน ทำให้มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 13 คน และได้รับบาดเจ็บอีกกว่า 50 คน ขณะที่ผู้ต้องสงสัยที่เชื่อว่าเป็น ผู้ก่อเหตุพยายามหลบหนี และถูกตำรวจยิงเสียชีวิต 1 คน ขณะยัง ต่อสู้กันในย่านชานเมือง และถูกจับกุมได้อีก 2 คน ซึ่งล่าสุดตำรวจ ได้เผยแพร่ภาพของชายที่เป็นคนขับรถแวนคันที่ใช้ในการก่อเหตุ ชื่อ นายดริสส์ อุบาเคิร์ อายุ 20 ปี เศษ เกิดในโมร็อกโก แต่ยังไม่เป็น

ที่แน่ชัดว่านายอุบาเคิร์เป็นหนึ่งในสองผู้ต้องสงสัยที่ถูกตำรวจจับกุม หรือไม่ หลังเกิดเหตุ กลุ่มไอเอสอ้างว่าเป็นผู้อยู่เบื้องหลังการโจมตี ฝูงชนในเมืองบาร์เซโลนา โดยระบุในแถลงการณ์ผ่านทางสำนักข่าว อามัคที่เป็นกระบอกเสียงว่านักกรบไอเอสเป็นผู้ก่อเหตุ สำหรับ เหตุร้ายในเมืองบาร์เซโลนาเกิดขึ้นในขณะที่ฤดูการท่องเที่ยว ในยุโรปกำลังอยู่ในช่วงพีค โดยย่านลาส รัมบลาส เป็นหนึ่งในย่าน ที่มีผู้คนคับคั่ง เนื่องจากเต็มไปด้วยร้านค้า และร้านอาหาร ทำให้ ได้รับความนิยมนักท่องเที่ยว

9. สหรัฐฯ และเกาหลีใต้ ปฏิบัติการซ้อมรบประจำปี “ผู้พิทักษ์เสรีภาพุลจี” (Ulchi Freedom Guardian - UFG)

เมื่อ 21 ส.ค.60 กองกำลังสหรัฐฯ และเกาหลีใต้ เปิดฉากปฏิบัติการซ้อมรบร่วม “ผู้พิทักษ์เสรีภาพุลจี” (Ulchi Freedom Guardian - UFG) ซึ่งเป็นหนึ่งในการซ้อมรบร่วมครั้งสำคัญประจำปี โดยเป็นการฝึกปฏิบัติการทางทหารทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ รวมทั้งมีการฝึกผ่านเครื่องจำลองสถานการณ์ด้วยคอมพิวเตอร์อีกด้วย โดยเกาหลีใต้ส่งกองกำลังเข้าร่วมฝึกในครั้งนี้

50,000 นาย ส่วนสหรัฐฯ ส่งกำลังพลเข้าร่วมฝึกราว 25,000 - 30,000 นาย ก่อนหน้านี้นั้น และรัสเซียเคยเสนอให้สหรัฐฯ และเกาหลีใต้ ระวังการซ้อมรบร่วม เพื่อแลกกับการที่เกาหลีเหนือจะหยุดยิงทดสอบขีปนาวุธ แต่สหรัฐฯ ได้ปฏิเสธข้อเสนอนี้ โดยพลเอกโจเซฟ ดันฟอร์ด ประธานเสนาธิการร่วมของกองทัพสหรัฐฯ กล่าวว่า เรื่องการระงับปฏิบัติการซ้อมรบร่วมไม่เคยอยู่ในประเด็นการเจรจากับเกาหลีเหนือไม่ว่าจะในระดับใด ส่วนปฏิบัติการ UFG นั้นจะเดินหน้าต่อไปตามแผนการที่ได้วางไว้ แม้สหรัฐฯ ย้ำว่าการซ้อมรบร่วมกับเกาหลีใต้มีขึ้นเพื่อจุดประสงค์ด้านการป้องกันประเทศเท่านั้น แต่เกาหลีเหนือมองว่าเป็นการเคลื่อนไหวร้าย และการเตรียมพร้อมเพื่อรุกรานประเทศของตน หลังการซ้อมรบร่วมดังกล่าว เกาหลีเหนือ มักยิงทดสอบขีปนาวุธเป็นการตอบโต้เสมอ ทั้งนี้ สหรัฐฯ - เกาหลีใต้จัดการซ้อมรบร่วมครั้งใหญ่เป็นประจำ ปีละ 2 ครั้ง ได้แก่ ปฏิบัติการโพลอีเกิล (Fool Eagle) ในฤดูใบไม้ผลิ และปฏิบัติการ UFG ในฤดูใบไม้ร่วง โดยชื่อของปฏิบัติการ UFG นั้น มาจากชื่อของวีรบุรุษผู้นำกองทัพเกาหลีที่ขับไล่ กองทัพจีนผู้รุกรานออกไปได้สำเร็จในช่วงศตวรรษที่ 7

10. เกิดเหตุความรุนแรงในรัฐยะไข่

เมื่อ 25 ส.ค.60 กองกำลังติดอาวุธของกลุ่มโรฮิงจา ที่เรียกตัวเองว่า Arakan Rohingya Salvation Army (ARSA) ได้โจมตีสถานีตำรวจ และที่ตั้งกองทหารของพม่าในรัฐยะไข่ ทำให้มี คนเสียชีวิต 71 คน เป็นเหตุให้กองทัพพม่าออกปฏิบัติการกวาดล้าง กลุ่มติดอาวุธ ส่งผลให้ชาวโรฮิงจาจำนวนมาก ต้องเดินทางอพยพหนีความรุนแรงออกจากรัฐยะไข่ไปยังชายแดนที่อยู่ติดกับ บังกลาเทศ ปฏิบัติการทางทหารครั้งนี้ทำให้มีคนเสียชีวิตไปแล้ว กว่า 400 คน ในจำนวนนี้ 370 คน เป็นกองกำลังกลุ่ม ARSA

ที่รัฐบาลพม่าเรียกว่าผู้ก่อการร้าย ด้านนายอันโตนิโอ กูเตอร์เรส เลขาธิการสหประชาชาติ กล่าวเรียกร้องให้พม่ายุติการใช้ความรุนแรง เพราะเหตุการณ์นี้จะบ่อนทำลายความสงบของภูมิภาค โดยสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยของสหประชาชาติก็กล่าวว่า ในแต่ละวัน จะมีชาวโรฮิงจา 15,000 คน ข้ามแม่น้ำน่านพ ที่เป็นเส้นแบ่งพรมแดนระหว่างพม่ากับบังกลาเทศ ทำให้เกิดวิกฤติผู้อพยพครั้งใหญ่ในภูมิภาค

11. เกาหลีเหนือทดสอบอาวุธครั้งใหม่

เมื่อ 3 ก.ย.60 เกาหลีเหนือออกมายืนยันว่า สามารถทดสอบระเบิดไฮโดรเจนที่มีอนุภาพร้ายแรงกว่าระเบิดปรมาณูหลายเท่าตัว ซึ่งส่วนประกอบทุกชิ้น และการผลิตทุกขั้นตอน เกิดขึ้นโดยฝีมือของผู้เชี่ยวชาญชาวเกาหลีเหนือทั้งหมด โดยก่อนหน้านี้เกาหลีเหนือเพิ่งสร้างความตกตะลึงให้ญี่ปุ่น ด้วยการยิงขีปนาวุธพิสัยกลาง ฮวาซอง - 12 ผ่านน่านฟ้าเหนือเกาะฮอกไกโด โดยอ้างเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการโจมตีเป้าหมายในมหาสมุทรแปซิฟิก ซึ่งหมายถึงเกาะกวม ที่ตั้งฐานทัพอากาศแอนเดอร์เซน ของสหรัฐฯ และในเดือน ก.ค.60 ที่ผ่านมา เกาหลีเหนือได้ทำการทดสอบขีปนาวุธ โดยยิงจากรถยิงขีปนาวุธในจังหวัดจางกียง ทางตอนเหนือของประเทศเกาหลีเหนือ ซึ่งเป็นครั้งแรกที่มีการยิงจากบริเวณดังกล่าว และเป็นครั้งแรกที่มีการทดสอบยิงขีปนาวุธในเวลากลางวัน ซึ่งบรรดานักวิเคราะห์คาดการณ์ว่า ครั้งนี้เกาหลีเหนือ นอกจากทดสอบขีปนาวุธแล้วยังเป็นการทดสอบฐานยิงแห่งใหม่อีกด้วย โดย นายคิม จองอึน ผู้นำสูงสุดของเกาหลีเหนือ มีความพึงพอใจเป็นอย่างยิ่งกับความสำเร็จ ในการทดสอบขีปนาวุธข้ามทวีป ICBM ฮวาซอง - 14 ที่ได้รับการพัฒนาให้ก้าวล้ำไปอีกขั้น โดยสามารถมีพิสัยทำการครอบคลุมแผ่นดินใหญ่ทั้งหมดของสหรัฐฯ รวมถึงเมืองสำคัญ เช่น เมืองเดนเวอร์ ในรัฐโคโลราโด และเมือง

ชิคาโก ในรัฐอิลลินอยส์ ซึ่งการทดสอบครั้งนี้ของเกาหลีเหนือ แสดงให้เห็นว่าขีปนาวุธสามารถเดินทางอยู่ในอากาศได้นานถึง 45 นาที มากกว่าการทดสอบครั้งแรก ถึง 6 นาที และสามารถที่จะไต่ระดับความสูงถึง 3,000 กิโลเมตร มากกว่าครั้งที่ผ่านมา 200 กิโลเมตร ด้านผู้นำสหรัฐฯ นายโดนัลด์ ทรัมป์ ประธานาธิบดีมุน แจอิน ผู้นำเกาหลีใต้ และนายกรัฐมนตรีชินโซ อาเบะ ผู้นำญี่ปุ่น ร่วมกันประณามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

12. พิธีสาบานตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีสิงคโปร์

เมื่อ 14 ก.ย.60 นางฮาลิมะห์ ยาโกบ อายุ 63 ปี อดีตประธานรัฐสภาได้เข้าพิธีสาบานตนเป็นประธานาธิบดีคนใหม่ของสิงคโปร์ โดยในพิธีสาบานตน นายลี เซียนหลง นายกรัฐมนตรีสิงคโปร์ได้กล่าวแสดงความยินดีกับประธานาธิบดีคนที่ 8 ว่า “มาตามผู้เป็นประธานาธิบดี ขอแสดงความยินดีที่ท่านได้รับการเลือกตั้ง” โดย ยาโกบ ได้ขึ้นเป็นประธานาธิบดีคนใหม่ของสิงคโปร์โดยไม่มีการเลือกตั้ง เนื่องจากผู้สมัครคนอื่นไม่ผ่านด้านคุณสมบัติ อย่างไรก็ตามเรื่องนี้ก็สร้างข้อกังขาในหมู่ประชาชนที่มองว่าเป็นกระบวนการที่ถูกจัดฉากเอาไว้แล้ว โดยเธอถูกวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องความชอบธรรมในการเป็นประธานาธิบดี

- สำนักข่าวอิศรา. 2560. เปิดชื่อ กก.ปฏิรูปตำรวจ 21 ‘บิ๊ก ตร.’-พลเรือน 7 ราย พล.อ.บุญสร้าง ปช.. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.isranews.org/isranews-news/57723-isranews-57723.html> (10 สิงหาคม 2560)
- คม ชัด ลึก. 2560. ครม. เห็นชอบรถไฟไทย-จีน 1.79 แสนล้านบาท เล็งเปิดเดินรถปลายปี. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.komchadluek.net/news/economic/287034> (10 สิงหาคม 2560)
- มติชนออนไลน์. 2560. งานประชุมเอเชียโป๋อ่าว (Boao Forum for Asia) เวทีกรุงเทพ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.matichon.co.th/news/600988> (10 สิงหาคม 2560)
- โพสต์ทูเดย์. 2560. การแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ 11 ด้าน. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.posttoday.com/politic/509188> (10 กันยายน 2560)
- กรุงเทพธุรกิจ. 2560. การประชุมผู้นำกลุ่มประเทศ BRICS. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/771620> (10 กันยายน 2560)
- คมชัดลึก. 2560. “บิ๊กป้อม”เยือนสหราชอาณาจักรกระชับความร่วมมือ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.komchadluek.net/news/politic/295609> (30 กันยายน 2560)
- DMCPost. 2560. นายราม นาถ โกวินท์ ประธานาธิบดีคนใหม่ของอินเดีย. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา https://dmcpost.blogspot.com/2017/07/blog-post_397.html (27 กรกฎาคม 2560)
- BBC. 2560. กองเรือจีนถึงทะเลบอลติกเตรียมซ้อมรบกับรัสเซีย. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.bbc.com/thai/international-40690361> (30 กรกฎาคม 2560)
- สยามพับลิค. 2560. อิหร่านประสบความสำเร็จในการเปิดตัวขีปนาวุธ “ซีโมอร์ก” ที่ผลิตในประเทศ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://siampublic.com/world/1888/iran-new-space-simorgh> (30 กรกฎาคม 2560)
- เมเนเจอร์. 2560. จีนจัดสวนสนามยิ่งใหญ่ ‘สี่จิ้นผิง’ เรียกกรองสร้างกองทัพให้ป็นกำลังชั้นนำระดับโลก. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.manager.co.th/Around/ViewNews.aspx?NewsID=9600000077439> (30 กรกฎาคม 2560)
- ทีนิวส์. 2560. สหรัฐฯ ทดสอบขีปนาวุธข้ามทวีป ICBM. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.tnews.co.th/contents/343343> (10 สิงหาคม 2560)
- สำนักข่าวกรองแห่งชาติ. 2560. คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ลงมติเป็นเอกฉันท์คว่ำบาตรเกาหลีเหนือ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.nia.go.th/niaweb59/page-news1.asp?f=1&l=&i=&p=35&j=> (10 สิงหาคม 2560)
- เมเนเจอร์. 2560. อาเซียน-จีนเห็นพ้อง ‘กรอบการเจรจา’ เพื่อจัดทำแนวปฏิบัติแก้ข้อพิพาททะเลจีนใต้. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.manager.co.th/around/viewnews.aspx?NewsID=9600000080076> (10 สิงหาคม 2560)
- ไทยพีบีเอส. 2560. ขั้บรถพุ่งชนฝูงชนในเมืองบาร์เซโลนา สเปน เสียชีวิตอย่างน้อย 13 คน. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://news.thaipbs.or.th/content/265327> (30 สิงหาคม 2560)
- บีบีซี. 2560. สหรัฐฯ-เกาหลีใต้ เริ่มซ้อมรบร่วมประจำปีอีกครั้ง. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.bbc.com/thai/international-40996130> (30 สิงหาคม 2560)
- ไทยพับลิกา. 2560. พม่ากับปัญหาผู้อพยพชาวโรฮีนจา วิฤฤติด้านการพัฒนา สิทธิมนุษยชน และความมั่นคง. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://thaipublica.org/2017/09/pridi64/> (30 กันยายน 2560)
- ข่าวสด. 2560.เกาหลีเหนือทดสอบขีปนาวุธครั้งใหม่. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.tnews.co.th/contents/342185> (30 กรกฎาคม 2560)
- ประชาไท. 2560. สาบานตนเป็น ปธน.หญิงสิงคโปร์แบบไร้คู่แข่ง-เพราะระบบเลือกตั้งล็อกสเปก. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://prachatai.com/journal/2017/09/73236> (30 กันยายน 2560)

ส่วนที่ 2

บทความพิเศษ : เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study)

บทบาทของกองทัพไทยในการสนับสนุนนโยบายรัฐบาล : กรณีศึกษาการแก้ปัญหาข้าวและชาวนาอย่างยั่งยืน

เรือโกทกญิง นันทिया ทองคนารักษ์

นักวิจัย กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทนำ

“.. ข้าวต้องปลูก เพราะอีก 20 ปีประชากรอาจจะ 80 ล้านคน ข้าวจะไม่พอ ถ้าลดการปลูกข้าวไปเรื่อย ๆ ข้าวจะไม่พอ เราจะต้องซื้อข้าวจากต่างประเทศ เรื่องอะไร ประชาชนคนไทยไม่ยอม คนไทยนี่ต้องมีข้าว แม้ข้าวที่ปลูกในเมืองไทยจะสู้ข้าวที่ปลูกในต่างประเทศไม่ได้ เราก็คงต้องปลูก..” ใจความตอนหนึ่งของพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรโครงการพระราชดำริ ที่บ้านโคกภูเวา จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2536

“...ไม่จำเป็นต้องส่งเสริมผลผลิตให้ได้ปริมาณสูงสุดแต่เพียงอย่างเดียว เพราะเป็นการสิ้นเปลืองค่าไสหุ้ย และทำลายคุณภาพดิน แต่ควรศึกษาสภาวะการตลาดการเกษตร ตลอดจนการควบคุมราคาผลผลิตไม่ให้ ประชาชนได้รับความเดือนร้อน...” ใจความตอนหนึ่งของพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในวโรกาสเสด็จพระราชดำเนินไปทรงดนตรี ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2514¹

พระราชดำรัสข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความห่วงใยเรื่องผลผลิตของข้าวและชาวนาที่จะละทิ้งไม่ทำการเพาะปลูกข้าว รวมทั้งจะมุ่งเน้นเพียงแต่ปริมาณในการปลูก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลผลิตในระยะยาวได้

ข้าวและชาวนาเป็นสิ่งที่อยู่คู่สังคมไทยมาเป็นระยะเวลานาน ข้าวถือเป็นผลผลิตทางการเกษตรหลักของประเทศ ซึ่งประเทศไทยมีพื้นที่เพาะปลูกข้าวประมาณ 64.57 ล้านไร่² ในขณะที่มีจำนวนชาวนาอันเป็นกระดูกสันหลังของชาติ ประมาณ 3.72 ล้านครัวเรือน หรือ ประมาณ 17 ล้านคน³ ทั้งนี้ จากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจภาคเกษตรกร โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พบว่าเกษตรกรจำนวน 6.6 ล้านครัวเรือน ชาวนามีรายได้ต่ำสุดเมื่อเทียบกับภาคเกษตรอื่น ๆ⁴ รวมทั้งจากข้อมูลของศูนย์ศึกษาการค้ำระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พบว่าชาวนาไทยมีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการทำนาสูงที่สุดในกลุ่มประเทศอาเซียนที่ 9,763 บาท/ไร่ ขณะที่คู่แข่งอย่างประเทศเวียดนามอยู่ที่ 4,070 บาท/ไร่ และเมียนมา 7,121 บาท/ไร่ ขณะที่ด้านผลผลิต ชาวนาไทยกลับได้ผลผลิตต่อไร่ต่ำกว่าเวียดนามอยู่ที่เพียง 450 กิโลกรัม/ไร่ โดยชาวนาเวียดนามได้ผลผลิต 900 กิโลกรัม/ไร่ และเมียนมา 420 กิโลกรัม/ไร่ นอกจากการลดลงตามราคาสินค้าเกษตรโลกแล้ว ปัจจัยภายในส่วนหนึ่งเกิดจากราคาข้าวที่ราคาตกต่ำในช่วงปลายปี พ.ศ. 2559 อาจอธิบายได้ว่าปัญหาส่วนหนึ่งมาจากข้าวคงคลังที่ยังเหลืออยู่จากนโยบายจำหน่ายข้าวของรัฐบาลที่ผ่านมา ส่งผลให้เกิดปัญหาที่ข้าวชุดใหม่ไม่สามารถเข้าสู่ระบบตลาดในราคาปกติได้ ทำให้ราคาข้าวตกต่ำลงไปอีก ปัญหาเหล่านี้สร้างวงจรหนี้สินให้กับชาวนา เท่ากับเป็นการทำนาเพื่อใช้หนี้ไม่จบสิ้น ซึ่งรัฐบาลได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ⁵ เพื่อช่วยเหลือชาวนาทั้งระบบออกมาเป็นระยะ ๆ เริ่มตั้งแต่ในมาตรการระยะสั้น หรือ มาตรการ

เฉพาะหน้า รวมทั้งมาตรการระยะยาวที่เป็นมาตรการช่วยเหลือชาวนาทั้งระบบอย่างเป็นขั้นเป็นตอน แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาข้าวราคาต่ำและหนี้สินของชาวนาซึ่งเรื้อรังสะสมมานาน จึงจำเป็นต้องแก้ไขทั้งระบบและต้องอาศัยระยะเวลา รวมทั้งได้รับความร่วมมือจากหลายภาคส่วน

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ในฐานะหน่วยงานคลังสมองของกองทัพไทย ซึ่งถือเป็นกลไกหนึ่งของรัฐบาล จึงทำการศึกษาเพื่อให้การสนับสนุนนโยบายในการแก้ปัญหาความทุกข์ร้อนให้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน โดยได้จัดทำเอกสารวิชาการ (Working Paper) เรื่อง “บทบาทของกองทัพไทยในการสนับสนุนนโยบายรัฐบาล : กรณีศึกษาการแก้ปัญหาข้าวและชาวนาอย่างยั่งยืน” โดยการระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และเสนอแนวทางการแก้ปัญหาข้าวและชาวนาอย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของข้าวและชาวนาไทย ตั้งแต่ขั้นต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ และเพื่อเสนอ แนวทางการแก้ปัญหาข้าวและชาวนาไทยอย่างยั่งยืน โดยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากเอกสารวิชาการ งานวิจัย บทความ สรุปการประชุมสัมมนา สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก และสังเกตแบบมีส่วนร่วมใน จ.เพชรบุรี และ จ.สุรินทร์ รวมถึงการระดมสมองจากภาคส่วนต่างๆ จากการจัดการสนทนาปัญหายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 1/60 เรื่อง “แนวทางการแก้ปัญหาข้าวและชาวนาอย่างยั่งยืน” เมื่อ 15 ธ.ค.59 เป็นต้น โดยได้นำผลทั้งหมดมาวิเคราะห์และสรุปให้เห็นถึงภาพรวมของสถานการณ์ข้าวไทย ปัญหา/อุปสรรคและแนวทางการแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ภาพรวมสถานการณ์ข้าวไทย

ข่าวการชุมนุมของชาวนาในหลายจังหวัดเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาการค้าข้าวตกต่ำ นับว่าเป็นปัญหาที่รัฐบาลต้องเร่งแก้ไขอย่างเร่งด่วน ทั้งนี้ ปัญหาการค้าข้าวตกต่ำในปัจจุบันได้รับแรงกดดันจากปัญหาภายในประเทศ และปัญหาการส่งออก ในห้วง 5 ปีที่ผ่านมาพบว่าข้าวและชาวนาไทยประสบกับวงจรปัญหาการค้าข้าวที่มีความผันผวนอยู่อย่างต่อเนื่อง การเพาะปลูกข้าวของประเทศไทยในปีหนึ่งๆ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ฤดูด้วยกัน คือ ฤดูนาปี และฤดูนาปรัง โดยมีพื้นที่เพาะปลูกข้าวประมาณ 64.57 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 81.5 ของพื้นที่การเกษตร ในขณะที่มีจำนวนชาวนาประมาณ 3.72 ล้านครัวเรือน หรือ ประมาณ 17 ล้านคน⁶ ผลผลิตข้าวในปี 2559 มีประมาณ 29.143 ล้านตันข้าวเปลือก ซึ่งคิดเป็นข้าวนาปี 25.20 ล้านตัน และข้าวนาปรัง 3.940 ล้านตัน ซึ่งผลผลิตข้าวมีการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 7.3 ถึงแม้ว่าจะประสบปัญหาทั้งจากภัยแล้งและอุทกภัยก็ตาม ซึ่งการเพาะปลูกข้าวในไทยสามารถเพาะปลูกได้ในทุกภูมิภาคและเกือบทุกจังหวัดของประเทศ โดยสามารถปลูกได้ในเขตร้อนและมีความชื้นสูง สำหรับจำนวนครั้งในการเพาะปลูกของแต่ละปีขึ้นอยู่กับสภาพอากาศและสภาพพื้นที่⁷ จากข้อมูลที่ราคาข้าวเมื่อช่วงเดือนสิงหาคม - ตุลาคม 2559 ตกต่ำลงร้อยละ 13 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว ในขณะที่ราคาซื้อขายข้าวล่วงหน้า ณ เดือน ธ.ค.59 โดยเป็นราคาที่ผู้ส่งออกซื้อข้าวสารหอมมะลิจากผู้ประกอบการโรงสีอยู่ที่ 15,800 บาทต่อตัน หรือ 15.80 บาทต่อกิโลกรัม (กก.) เมื่อตอนเป็นราคาข้าวเปลือกหอมมะลิจะอยู่ที่ 8,000 กว่าบาทต่อตัน เนื่องจากราคาส่งออกข้าวหอมมะลิที่ซื้อขายล่วงหน้าต่ำกว่า 500 เหรียญสหรัฐต่อตัน หรืออยู่ที่ประมาณ 490 เหรียญสหรัฐต่อตัน ต่างจากราคาซื้อขายล่วงหน้าตามปกติ ซึ่งอยู่ที่ 750 - 775 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ซึ่งถือเป็นราคาที่ต่ำที่สุดในรอบเกือบ 10 ปี⁸ เนื่องจากตลาดเกิดภาวะตื่นตระหนกจากผลผลิตข้าวที่เพิ่มมากขึ้นเกือบทุกประเทศ ทำให้มีการกดราคาซื้อข้าว⁹ นอกจากนี้จากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจภาคเกษตรกร โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พบว่าเกษตรกรจำนวน 6.6 ล้านครัวเรือนชาวนามีรายได้ต่ำสุดเมื่อเทียบกับภาคเกษตรอื่น ๆ¹⁰ พบสาเหตุที่ราคาข้าวลดลงนอกจากเป็นการลดลงตามราคาสินค้าเกษตรโลกแล้ว ปัจจัยภายในส่วนหนึ่งเกิดจากราคาข้าวที่ราคาตกต่ำในช่วงปลายปี พ.ศ. 2559 อาจอธิบายได้ว่าปัญหาส่วนหนึ่งมาจากข้าวคงคลังที่ยังเหลืออยู่จากนโยบายจำหน่ายข้าวของรัฐบาลที่ผ่านมา ส่งผลให้เกิดปัญหาที่ข้าวชุดใหม่ไม่สามารถเข้าสู่ระบบตลาดในราคาปกติได้ นอกจากนี้ ชาวนาไทย

จะเผชิญความท้าทายจากข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียนที่ส่งผลให้ไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนต้องเปิดการค้าเสรีตลาดข้าว ทำให้มีการนำเข้าข้าวราคาถูกจากประเทศเพื่อนบ้าน¹¹

จากความเดือดร้อนดังกล่าว รัฐบาลปัจจุบันได้มีมาตรการในการแก้ไขปัญหาข้าวและชาวนา¹² สรุปได้โดยแบ่งออกเป็นมาตรการระยะสั้น (เฉพะหน้า) และระยะยาว ดังนี้

(1) มาตรการระยะสั้น อาทิ โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก หรือจำหน่ายอย่างฉาบ และการให้เงินช่วยเหลือแก่เกษตรกร และช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวไร่ละ ไม่เกิน 1,000 บาท ไม่เกิน 10 ไร่

(2) มาตรการระยะยาว โดยเป็นมาตรการช่วยเหลือชาวนาทั้งระบบ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน โดยการปรับกระบวนการสำหรับอนาคตข้าวไทย ทั้งนี้ แนวทางการปรับตัวของการทำนามีวัตถุประสงค์เพื่อการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตต่อหัว/ต่อไร่ รวมทั้งเพิ่มมูลค่าข้าว โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านตลาด ซึ่งนโยบายดังกล่าวรัฐบาลได้พยายามขับเคลื่อน ได้แก่

- การลดพื้นที่ทำนาจากปีละ 69 ล้านไร่ เหลือ 55 ล้านไร่ และให้ปลูกพืชอื่น ๆ ที่ได้กำไรสูงกว่า โดยมีนโยบายลดพื้นที่ทำนาปรัง ให้หันไปปลูกข้าวสลับพืชอื่น เช่น ข้าวโพด ถั่วเหลือง ถั่วเขียว

- การจำแนกแผนการส่งเสริมข้าวและการกำหนดมาตรฐานตามประเภทของข้าว

- การปรับโครงสร้างการปลูกและผลิตข้าวครบวงจร โดยควบคุมการผลิตข้าวทั้งปีไม่เกิน 27.17 ล้านตัน อาทิ การลดพื้นที่ทำนา ลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดี เป็นต้น

- การสร้างความเป็นธรรมให้แก่ชาวนาในกระบวนการผลิตและค้าข้าวด้วยการอาศัยกลไกประชารัฐ การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

- นโยบายพัฒนาชนบทเพื่อย้ายเกษตรกรสู่สาขาการผลิตที่มีรายได้สูงกว่าการทำนา

นอกจากนี้ นโยบายของรัฐบาลได้มีมาตรการสนับสนุนแบบครบวงจรใน 3 ด้าน คือ ด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านการเงิน รวมถึงมาตรการในระยะยาวที่มีช่วงฟื้นฟูให้มีการปรับเปลี่ยนอาชีพทำให้เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก อาทิ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.), กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์, กรมการข้าว และกรมปศุสัตว์

ปัญหาและอุปสรรคสำคัญของการผลิตข้าวและความยากจนของชาวนาไทย

จากการประมวลข้อมูลทั้งปัญหาของข้าวและชาวนามาตรการการแก้ปัญหาเรื่องข้าวและชาวนาของรัฐบาลในระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่และการระดมสมองจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปเป็นปัญหาของข้าวและชาวนาทั้งระบบได้รวม 5 ประการที่สำคัญ ได้แก่ (1) ต้นทุนในการผลิตสูง (2) ผลผลิตต่อไร่ต่ำกว่ามาตรฐาน (3) ราคาข้าวมีความผันผวนในตลาดโลก (4) ปริมาณผลผลิตเกินความต้องการของตลาด และ (5) ชาวนาและองค์กรชาวนายังไม่เข้มแข็ง สรุปได้ดังนี้

(1) **ต้นทุนในการผลิตสูง** เนื่องจากวิธีการผลิตที่เปลี่ยนไปจากเดิม มีการพึ่งพาปุ๋ยและสารเคมีที่ต้องนำเข้าที่มีราคาแพงมากขึ้น ทำให้มีต้นทุนการผลิตสูงกว่าประเทศคู่แข่ง รวมถึงชาวนารายย่อยบางส่วนไม่ได้ทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายที่ชัดเจน ทำให้ไม่สามารถทราบต้นทุนการผลิตที่แท้จริงของตนเอง และชาวนาบางส่วนไม่ได้ทำนาเองแต่ใช้การจ้างแรงงานมาดำเนินการในทุกขั้นตอน อาทิ การไถ การหว่าน และการเก็บเกี่ยว ทำให้มีต้นทุนการผลิตโดยเฉลี่ยสำหรับนาปีประมาณ 3,800 - 4,500 บาท/ไร่ นาปรังประมาณ 5,600 บาท/ไร่

(2) **ผลผลิตต่อไร่ต่ำกว่ามาตรฐาน** เนื่องจากปัญหาการเสื่อมโทรมของที่ดินจากการเพาะปลูกมาเป็นเวลานานทำให้ต้องใช้ปุ๋ยและเคมีจำนวนมาก การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ไม่ได้มาตรฐาน และชาวนาขาดองค์ความรู้ที่ถูกต้องในการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ ทำให้ผลผลิตต่อไร่ของข้าวประเทศไทยได้ไม่มากเท่าที่ควร และประสิทธิภาพด้านการผลิตข้าวของไทยที่อยู่ใน

ระดับค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน

(3) **ราคาข้าวมีความผันผวนในตลาดโลก** เนื่องจากข้าวนาปีขึ้นราคาผันผวนตามฤดูกาล เพราะผลผลิตส่วนใหญ่ยังคงเป็นข้าวนาปีที่ออกในช่วงฤดูการผลิตข้าวที่ใช้น้ำฝนเป็นหลัก รวมทั้งประเทศเพื่อนบ้านและอีกหลายประเทศเพิ่มการเพาะปลูกและมีผลผลิตข้าวในเวลาใกล้เคียงกัน โดยข้าวถือว่าเป็นสินค้าเกษตรที่มีการเคลื่อนไหวของราคาตามฤดูกาล

(4) **ปริมาณผลผลิตเกินความต้องการของตลาด** โดยพบว่าปริมาณการบริโภคข้าวทั่วโลกมีแนวโน้มลดลง แต่ผลผลิตข้าวจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการใช้เทคโนโลยี/เครื่องจักรมาใช้ในการเพาะปลูก จึงยิ่งเพิ่มปริมาณในตลาดมากขึ้น และประเทศคู่แข่งในการปลูกข้าวกับไทยสามารถเพิ่มผลผลิตข้าวได้เพิ่มขึ้น อาทิ จีน อินเดีย และเวียดนาม รวมทั้งปัจจัยภายในจากโครงการจำนำข้าวของรัฐบาลที่ผ่านมาก็ถือเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ปริมาณผลผลิตล้นตลาด

(5) **ชาวนาและองค์กรชาวนายังไม่เข้มแข็ง** ชาวนาส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 60 ปี แรงงานหนุ่มสาวไม่นิยมเป็นเกษตรกรเนื่องจากไม่มีแรงจูงใจ จึงทำให้ขาดแรงงานในภาคเกษตรกรรม ประกอบกับชาวนายังประสบกับปัญหาความยากจนและมีหนี้สินมาก ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง หรือมีพื้นที่ทำกินน้อยเฉลี่ยเพียง 18 ไร่ต่อครัวเรือน และยังขาดการรวมกลุ่มและขาดการบริหารจัดการกลุ่มที่ดี

แนวทางการแก้ปัญหาการผลิตข้าวและความยากจนของชาวนาไทย

ในส่วนของการแก้ปัญหาของรัฐบาลที่กำลังดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาข้างต้น สรุปได้ดังนี้

(1) **มาตรการแก้ปัญหาต้นทุนในการผลิตสูง** โดยคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรปีการผลิต 2559/60 ด้านการผลิตจำนวน 3 โครงการ ประกอบด้วย (1) โครงการส่งเสริมสนับสนุนการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดี (2) โครงการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวไปปลูกพืชที่หลากหลายฤดูนาปรัง และ (3) โครงการสนับสนุนสินเชื่อให้กลุ่มชาวนาผู้ผลิตข้าวแบบแปลงใหญ่

(2) **มาตรการแก้ปัญหาผลผลิตต่อไร่ต่ำกว่ามาตรฐาน** โดยรัฐบาลได้ดำเนินการกำหนดเขตส่งเสริมการผลิตข้าวที่เหมาะสม (Zoning) การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีในการผลิตข้าวตั้งแต่การพัฒนาพันธุ์ข้าว เทคโนโลยีการเพาะปลูกและการเก็บเกี่ยว การส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้เครื่องจักรกล

ในการทำนา และมีการปรับรูปแบบการส่งเสริมการผลิตข้าวโดยใช้พื้นที่เป็นฐานซึ่งเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ติดต่อกันและมีขนาดเหมาะสมในเชิงเศรษฐกิจ อาทิ โครงการนาแปลงใหญ่ของชุมชนบ้านโนนกระสัง หรือโครงการนาแปลงใหญ่ จ.ชัยภูมิ

(3) **มาตรการแก้ปัญหาการค้าข้าวมีความผันผวนในตลาดโลก** โดยรัฐบาลเร่งการระบายข้าวที่คงค้างในสต็อก 8 ล้านตันภายในปี 2560 แบ่งเป็นข้าว 3 กลุ่มได้แก่ ข้าวคุณภาพดี ข้าวคุณภาพปานกลาง และข้าวเสื่อมคุณภาพ ซึ่งเก็บไว้ในสต็อกของรัฐบาลมากกว่า 5 ปี โดยไม่กระทบกับราคาจำหน่ายข้าวในประเทศ ซึ่งการระบายข้าวในสต็อกได้หมดจะทำให้ประหยัดงบประมาณในการเก็บรักษาข้าวในสต็อกได้ประมาณเดือนละ 500 ล้านบาท ผลจากการทยอยระบายข้าวทำให้แรงกดดันราคาข้าวในตลาดโลกหายไปและราคาข้าวในตลาดจะกลับคงที่เข้าสู่ภาวะปกติ

(4) มาตรการแก้ปัญหาปริมาณผลผลิตเกินความต้องการของตลาด โดยรัฐบาลได้ดำเนินการให้มีการลดพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังหันมาส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามมติที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2559 ให้ลดพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังและหันมาส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปี 2559/2560 โดยปรับลดพื้นที่ 2 ล้านไร่ ใน 31 จังหวัด เพื่อทดแทนการนำเข้าวัตถุดิบอาหารเลี้ยงสัตว์ภายใต้โครงการ “ประชารัฐ” ปลูกข้าวโพดฯ ในจังหวัดเป้าหมาย โดยมีภาคเอกชนเข้าร่วมด้วย

(5) มาตรการแก้ปัญหาชาวนาและองค์กรชาวนายังไม่เข้มแข็ง รัฐส่งเสริมให้มีการปรับตัวด้านขนาดแปลงนา โดยมีการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินการนาแปลงใหญ่ เพื่อรวมกลุ่มกันปลูกข้าวที่มีมูลค่าสูงเป็นที่ต้องการของตลาด การส่งเสริมให้ทำเกษตรทฤษฎีใหม่ สนับสนุนศูนย์เรียนรู้ในพื้นที่ เช่น ศูนย์ข้าวชุมชน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และมีการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการประกอบอาชีพเสริมอื่นๆ จากปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาข้าวทั้งหมดข้างต้น นำมาสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางสรุปปัญหาและการแก้ปัญหาข้าวและชาวนาไทย

ประเด็น	ปัญหาที่พบ	มาตรการการแก้ปัญหา
(1) ต้นทุนในการผลิตสูง	<ul style="list-style-type: none"> - เมล็ดพันธุ์ข้าวไม่มีคุณภาพ - ปุ๋ยและสารเคมีที่ต้องนำเข้า / ราคาแพง - ชาวนาไม่ได้ทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย - ชาวนาไม่ได้ทำนาเองแต่ใช้การจ้างแรงงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการส่งเสริมสนับสนุนการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดี - โครงการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวไปปลูกพืชที่หลากหลายฤดูนาปรัง - โครงการสนับสนุนสินเชื่อให้กลุ่มชาวนาผู้ผลิตข้าวแบบแปลงใหญ่
(2) ผลผลิตต่อไร่ต่ำกว่ามาตรฐาน	<ul style="list-style-type: none"> - ที่ดินเสื่อมโทรมจากการเพาะปลูก - การใช้ปุ๋ยและเคมีจำนวนมาก - การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ไม่ได้มาตรฐาน - ชาวนาขาดองค์ความรู้ที่ถูกต้องในการเพิ่มผลผลิต 	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเขตส่งเสริมการผลิตข้าวที่เหมาะสม - ใช้เทคโนโลยีในการผลิตข้าว - ส่งเสริมให้ใช้เครื่องจักรกลทำนา - โครงการนาแปลงใหญ่
(3) ราคาข้าวมีความผันผวนในตลาดโลก	<ul style="list-style-type: none"> - ผลผลิตออกในช่วงฤดูการพร้อมกัน - หลายประเทศเพิ่มการเพาะปลูกและมีผลผลิตข้าวในเวลาใกล้เคียงกัน - ข้าวมีราคาที่เคลื่อนไหวตามฤดูกาล 	<ul style="list-style-type: none"> - เร่งการระบายข้าวที่คงค้างในสต็อก 8 ล้านตันภายในปี 2560
(4) ปริมาณผลผลิตเกินความต้องการของตลาด	<ul style="list-style-type: none"> - ปริมาณการบริโภคข้าวทั่วโลกลดลง - ผลผลิตข้าวจะเพิ่มขึ้น - ประเทศคู่แข่งสามารถเพิ่มผลผลิตข้าว อาทิ จีน อินเดีย และเวียดนาม - โครงการจํานำข้าวของรัฐบาลที่ผ่านมา 	<ul style="list-style-type: none"> - ลดพื้นที่ปลูกข้าวนาปรัง ส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ภายใต้โครงการประชารัฐปลูกข้าวโพดฯ ในจังหวัด
(5) ชาวนาและองค์กรชาวนายังไม่เข้มแข็ง	<ul style="list-style-type: none"> - ชาวนาส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 60 ปี - แรงงานหนุ่มสาวไม่นิยมเป็นเกษตรกร - ชาวนาประสบกับปัญหาความยากจนและมีหนี้สินมาก - ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง / มีพื้นที่ทำกินน้อยเฉลี่ยเพียง 18 ไร่ต่อครัวเรือน - ขาดการรวมกลุ่มและบริหารจัดการกลุ่มที่ดี 	<ul style="list-style-type: none"> - การรวมกลุ่มเพื่อทำนาแปลงใหญ่ - ปลูกข้าวที่มีมูลค่าสูง / ตลาดต้องการ - ส่งเสริมให้ทำเกษตรทฤษฎีใหม่ - สนับสนุนศูนย์เรียนรู้ในพื้นที่ (ศูนย์ข้าวชุมชน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร) - ส่งเสริมให้เกษตรกรประกอบอาชีพเสริมอื่น ๆ

ข้อเสนอเพิ่มเติม

มาตรการแก้ปัญหาข้าวและชาวนาอย่างยั่งยืนของรัฐบาลที่กำลังดำเนินการนั้น ถือได้ว่าเป็นความครอบคลุมในทุกขั้นตอนของการปลูกข้าว ทั้งนี้ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ฯ ในฐานะหน่วยงานคลังสมองของกองทัพไทย ซึ่งถือเป็นกลไกหนึ่งของรัฐบาล ได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อเสนอแนะของภาคส่วนต่างๆ มีข้อเสนอแนะในประเด็นที่ควรพิจารณาเพิ่มเติมเพื่อให้มาตรการแก้ปัญหาเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) การส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์กรชาวนา ด้วยการผลักดันและสนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนแนวคิดและระบบการผลิตสู่การพึ่งตนเอง การจัดตั้งเครือข่ายชาวนาในรูปแบบของสมาคม สภาชาวนา หรือสหพันธ์ การสนับสนุนให้องค์กรชาวนาสามารถจัดการพันธุ์ข้าวได้ด้วยตัวเอง การจัดให้มีกองทุนสวัสดิการชาวนา การเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรชาวนาในการดำเนินธุรกิจ

(2) การสนับสนุนด้านวิชาการในด้านการวิจัยพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ข้าว ด้วยการสนับสนุนทุนวิจัยด้านนโยบายข้าวและเศรษฐกิจข้าวไทย การวิจัยเพื่อรักษามาตรฐานและพันธุ์ข้าวพื้นเมืองให้มีความเข้มแข็ง การส่งเสริมปรับปรุงพันธุ์ข้าว/การผลิตข้าวตลาดเฉพาะ (Niche Market)

(3) การใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในด้านการเกษตรกรรม เช่น การจัดทำ Agri Map การนำเทคโนโลยีมาใช้กับการเกษตรกรรม

(4) การมีกลไก/มาตรการติดตามประเมินผลโครงการ เช่น การมีมาตรการพิจารณาความเสี่ยงของเกษตรกรที่หันมาประกอบอาชีพอื่นแทนการทำนา การมีมาตรการเฝ้าติดตามเกษตรกรที่ได้รับเงินอุดหนุนในการลดพื้นที่นาและระบบวัดความสำเร็จ

(5) การส่งเสริมให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการวางนโยบายเฉพาะพื้นที่ ด้วยการวางแผนให้มีท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม การส่งเสริมบทบาทของกองทัพโดยเฉพาะหน่วยงานทหารในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมกับชุมชน เป็นต้น

แนวทางในการแก้ปัญหาข้าวและชาวนาไทยของภาครัฐที่กำลังดำเนินการนั้น มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับชาวนาและสร้างแนวทางการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน แต่ทั้งนี้เพื่อให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติมากขึ้น ควรมีการประเมินผลทุกโครงการอย่างต่อเนื่อง และควรมีความร่วมมือกับภาควิชาการคู่ขนานกันไปเพื่อให้เกิดการวิจัยอย่างเข้มข้นจริงจัง ดังนั้น เพื่อยกระดับการทำนาในประเทศไทย รัฐบาลเห็นความสำคัญในการช่วยเหลือเกษตรกรโดยจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงในวงการข้าวไทยและนำไปสู่เกษตรกรรมยุค 4.0 ชาวนาจะต้อง “คิด วางแผน ทำ” ใช้การตลาดนำการผลิต และมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เป็น โดยมาตรการต่างๆ ของภาครัฐได้ใช้แนวทางการบูรณาการความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และเกษตรกร เข้ามาร่วมกันขับเคลื่อนไปพร้อมกัน

เอกสารอ้างอิง

- ¹ มูลนิธิข้าวไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. เข้าถึงจาก http://www.thairice.org/html/culture/culture04_1.html เข้าถึงเมื่อ 15 พ.ย.59
- ² อรรธรรม ศรีโสภณพันธ์. โครงการสร้างการผลิตและการตลาดข้าวหอมมะลิไทย. กองทุนสนับสนุนการวิจัย. 2556
- ³ วันข้าวและชาวนาแห่งชาติ ปี 2559. เข้าถึงจาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/rosekia/2016/06/01/entry-1> เข้าถึงเมื่อ 15 พ.ย.59
- ⁴ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรราคาจัดปีเกษตรกรปี 59 พริกโต สวนทางรายได้ชาวนาไทยจนสุด. เข้าถึงจาก <http://www.thansettakij.com/2016/02/01/28930> เข้าถึงเมื่อ 15 พ.ย.59
- ⁵ นายกาเตรียม 4 กลยุทธ์แก้ราคาข้าวตกต่ำจ่อทบทวนโควตานำเข้าข้าวโพด-ข้าวสาลี. เข้าถึงจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/257404> เข้าถึงเมื่อ 4 พ.ย. 59
- ⁶ คณะอนุกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปเศรษฐกิจด้านการเกษตรในคณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ (สปท.). บทสรุปผู้บริหารแนวทางการขับเคลื่อนโครงการอีสานเมืองข้าวและอุตสาหกรรมข้าวครบวงจรกรณีศึกษา : จังหวัดกาฬสินธุ์. 2559 หน้า 4
- ⁷ อัครพิศลาภาวิช, ข้าวไทยในประชาคมอาเซียน, สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2558. หน้า 94
- ⁸ ใครทำราคาข้าวตก ขายข้าวออนไลน์ช่วยจริงไหม และทางออกของเรื่องนี้คืออะไร, เข้าถึงจาก <http://themomentum.co/momentum-feature-critical-price-rice> เข้าถึงเมื่อ 4 พ.ย. 59
- ⁹ ราคาข้าวตกต่ำในรอบ 10 ปี จุดอ่อนของ “ประยุทธ์” ยังแก้ไม่ตก. เข้าถึงจาก <http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9590000108553> เข้าถึงเมื่อ 15 พ.ย.59
- ¹⁰ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรราคาจัดปีเกษตรกรปี 59 พริกโต สวนทางรายได้ชาวนาไทยจนสุด. เข้าถึงจาก <http://www.thansettakij.com/2016/02/01/28930> เข้าถึงเมื่อ 15 พ.ย.59
- ¹¹ ยุทธศาสตร์ข้าวไทยการวิจัยพัฒนาข้าวไทยและการมองไปข้างหน้า. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. 2556. หน้า 1
- ¹² ชาวนาเฮ! ครม.เคาะช่วยเหลือชาวนาปีต้นละ 1.3. เข้าถึงจาก <https://www.matichon.co.th/news/343640> เข้าถึงเมื่อ 16 พ.ย.59

ส่วนที่ 3

การปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (ก.ค. - ก.ย.60)

ผลการปฏิบัติงานสำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

1. กิจกรรมการประชุม/สัมมนา/Workshop

24 ก.ค.60

ศสย.สปท.จัดการการประชุมสนทนาปัญหายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 3/60 ในเรื่อง “การนำเสนอยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถกำลังทางบก กำลังทางเรือ และกำลังทางอากาศ” โดยมี พ.อ. อรรถเดช ประทีปอุษานนท์ รอง ผอ.ศสย.สปท.(2) เป็นประธาน ณ ห้องประชุม ศสย.สปท.

1 - 4 ส.ค.60

ศสย.สปท. จัดการประชุมสัมมนาทางวิชาการนานาชาติ เชื่อมอาเซียนเชื่อมโลก : ในโอกาส 50 ปีอาเซียน The International Seminar 2017 “ASEAN and the World @ 50th Anniversary of ASEAN and Beyond” ณ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์กองทัพไทยเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา (ศสย.ทท.) บางแสน จ.ชลบุรี โดยมี พล.อ. สุภกิจ นุตสถิตย์ รอง ผบ.ทสส. เป็นประธาน

16 ส.ค.60

ศศย.สพท. จัดการประชุมทางวิชาการ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 2/2560 ในหัวข้อ “การเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงของกองทัพไทยกับประเทศมหาอำนาจในทศวรรษหน้า” โดยมี พล.ท. เจ็ดวุธ คราประยูร รอง ผบ.สพท. เป็นประธาน ณ โรงแรม ทาวนอินทาวน กรุงเทพมหานคร

2. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในประเทศ

4 ส.ค.60

พล.ต. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์ ผอ.ศศย.สพท. พร้อมด้วยผู้แทนจากสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (DTI) ร่วมหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กับผู้แทนจากประเทศบรูไน ณ ห้องประชุม ศศย.สพท.

3. กิจกรรมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ

25 – 28 ก.ค.60

The Indonesia Defence University (IDU) จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ NADI ในหัวข้อ “Defence Diplomacy as a Way of Strengthening The Respect of National Sovereignty” โดยมี พ.อ. อรรคเดช ประทีปอุษานนท์ รอง ผอ.ศศย.สพท.(2) เข้าร่วม และมีตัวแทนสถาบันด้านความมั่นคงจากประเทศสมาชิก NADI เข้าร่วมทั้งสิ้น 10 ประเทศ ได้แก่ บรูไน ดารุสซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย สปป.ลาว มาเลเซีย เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม ซึ่งจัดขึ้น ณ โรงแรม Oranje, Surabaya-Indonesia

15 - 16 ส.ค.60

Lt.Gen. Dato' Suhaimi bin Mohd Zuki, Chief Executive of MiDAS เป็นประธานเปิดการประชุมทางวิชาการ “TrackII : NADI, Kuala Lumpur 2017” ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย โดยมี พ.อ.ประเทือง ปิยะโกวิท ผอ.กกศ.ศสย.สปท. เป็นผู้แทนจาก ศสย.สปท. เข้าร่วมการประชุมฯ ตามคำเชิญของ Malaysian Institute of Defence and Security (MiDAS)

4. กิจกรรมอื่น ๆ

5 ก.ค.60

พล.ต. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์ ผอ.ศสย.สปท. พร้อมด้วยกำลังพล ศสย.สปท. ร่วมกันทำความสะอาด ในกิจกรรมตามโครงการ 1 หน่วย 1 วัด 1 โรงเรียน 1 ชุมชน ณ วัดพรหมวงศาราม ดินแดง กรุงเทพฯ

6 ก.ค.60

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดให้มีการสาธิต แนะนำวิธีการใช้อุปกรณ์ (ถังดับเพลิง) ให้กับกำลังพลในการดับเพลิง เมื่อเกิดสถานการณ์เพลิงไหม้

14 ก.ค.60

พล.ต. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์ ผอ.ศศย.สปท. พร้อมกำลังพล ศศย.สปท. ร่วมพิธีตัดบาตรเพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นพระราชกุศล แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และฟังบรรยายธรรม ณ อาคารพุกษชาติ พระทรงชัย สปท. (แหล่งชุมนุมฯ)

19 ก.ค.60

พ.อ. กิตติ คงสมบัติ รอง ผอ.ศศย.สปท.(1) เป็นผู้แทน ศศย.สปท. ร่วมงานแถลงผลการวิจัย นักศึกษา สจว.สพฐ.รุ่น 4 ในหัวข้อ เรื่อง “การปฏิรูปการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชาติ” หลักสูตร จิตวิทยาความมั่นคง สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สจว.สพฐ.4) ณ อาคารพุกษชาติพระทรงชัย สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

28 ก.ค.60

ศศย.สปท. จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 65 พรรษา จัดลงนามถวายพระพรชัยฯ โดยมี พล.ต. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์ ผอ.ศศย.สปท. พร้อมด้วยกำลังพล ศศย.สปท. ร่วมทำกิจกรรมโดยพร้อมเพรียงกัน ณ ห้องพิธี ศศย.สปท.

11 ส.ค.60

พล.ต. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์ ผอ.ศศย.สปท. พร้อมผู้แทนกำลังพล ศศย.ฯ ร่วมกิจกรรมถวายเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 12 สิงหาคม 2560 ณ กองบัญชาการ กองทัพอากาศ แจ่งวัฒนะ กทม.

29 ส.ค.60

พล.ต. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์ ผอ.ศศย.สปท. พร้อมด้วย รอง ผอ.ศศย.สปท.(1), (2) ผอ.กองต่าง ๆ และผู้แทนถือพวงมาลา ของหน่วย ร่วมงานพิธีวันคล้ายวันสถาปนา สปท. ครบรอบปีที่ 27

Vision of SSC, NDSI. วิทยาลัยศนฯ ศศย.สปท.

VISION

"A leading organization in building and disseminating security and strategy knowledge, aiming towards excellence in ASEAN"

“เป็นองค์กรชั้นนำในการสร้าง
และเผยแพร่องค์ความรู้
ทางด้านยุทธศาสตร์ และความมั่นคง
มุ่งสู่ความเป็นเลิศ
ในอาเซียน”

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400.

โทร. 0 2275 5715

เว็บไซต์ : www.sscthailand.org

Strategic
Studies Center

Research Institute
for Strategic Studies